

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

д.ю.н. доцент К.Р.Добкіна

« 30 » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СПАДКОВЕ ПРАВО»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 08 «Право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «СПАДКОВЕ ПРАВО» для ступеня вищої освіти «бакалавр»

за спеціальністю 081 «Право». Київ: ДУІТ, 2022.

Розробник: А.С. МАРТЮК – к.ю.н., доцент кафедри цивільного та кримінального права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ЦИВІЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.

Протокол від «30» серпня 2022 року № I

Завідувач кафедри цивільного та кримінального права
к.ю.н., доцент

«30» 08 2022 року

(підпис)

А.В. Мусієнко

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Спадкове право»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи (тренінг)
Змістовий модуль 1. Загальні положення про спадкування.					2
Тема 1. Теоретичні основи спадкового права та процесу	4	2	16	1	
Тема 2. Спадкові правовідносини	6	2	16	1	
Тема 3. Спадкування за заповітом	4	2	16	1	
Змістовий модуль 2. Реалізація спадкових прав					2
Тема 4. Спадкування за законом	6	4	16		
Тема 5.. Здійснення права на спадкування	4	2	16	1	
Тема 6. Заходи по охороні спадкового майна Матеріальні та процесуальні основи нотаріального провадження щодо видачі свідоцтва про право на спадщину	6	3	16	1	
Разом	30	15	96	5	4

(заочна форма навчання)

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Теоретичні основи спадкового права та процесу	2	2	20
Тема 2. Спадкові правовідносини	2		20
Тема 3. Спадкування за заповітом	2	2	20
Тема 4. Спадкування за законом	2		20
Тема 5.. Здійснення права на спадкування	2		20
Тема 6. Заходи по охороні спадкового майна Матеріальні та процесуальні основи нотаріального провадження щодо видачі свідоцтва про право на спадщину	2	2	26
Разом	12	6	126

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття №1.

Тема: Загальні положення про спадкування

Мета: Вивчення поняття та принципів спадкового права.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи спадкового права.
2. Склад спадщини. Права та обов'язки, які не входять до складу спадщини.
3. Час і місце відкриття спадщини.
4. Особливості спадкування окремих видів майна та прав.

Література: 1, 2, 4, 13.

Практичне заняття №2.

Тема: Спадкові правовідносини

Мета: Вивчення спадкових правовідносин

Питання для обговорення:

1. Спадкодавець. Правовий статус спадкоємців.
2. Усунення права на спадкування.
3. Виконавець заповіту.
4. Відказоодержувач.

Література: 1, 8, 10, 15.

Практичне заняття №3.

Тема: Спадкування за заповітом

Мета: Визначення поняття заповіту та вимоги щодо його форми

Питання для обговорення:

1. Поняття заповіту та вимоги щодо його форми. Заповіт подружжя.
2. Правила посвідчення заповіту нотаріусом та іншими уповноваженими законом особами.
3. Право на обов'язкову частку у спадщині.
4. заповідальний відказ. Заповіт з умовою виконання заповіту.
5. Скасування або зміна заповіту.
6. Недійсність заповіту.

Література: 1, 4, 13, 15.

Практичне заняття №4.

Тема: Спадкування за законом

Мета: Визначення черговості спадкування за законом

Питання для обговорення:

1. Черговість спадкування за законом.
2. Спадкування усиновленими та усиновлювачами.
3. Спадкування про праву представлення.
4. Відумерлість спадщини.

Література: 1, 7, 10, 12.

Практичне заняття № 5.

Тема: Здійснення права на спадкування

Мета: Вивчення способів прийняття спадщини

Питання для обговорення:

1. Способи прийняття спадщини. Строки для прийняття спадщини.
2. Право на відмову від прийняття спадщини та правові наслідки відмови від прийняття спадщини.
3. Спадкова трансмісія.
4. Поділ спадщини між спадкоємцями. Перерозподіл спадщини.
5. Переважне право спадкоємців на виділ їм спадкового майна в натурі.
6. Пред'явлення кредиторами спадкодавця вимог до спадкоємців.

Література: 1, 7, 9, 13.

Практичне заняття №6.

Тема: Охорона спадкового майна. Оформлення права на спадщину

Мета: Визначення заходів щодо охорони спадкового майна.

Питання для обговорення:

1. Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна.
2. Проведення опису спадкового майна.
3. Зберігання та управління спадковим майном.
4. Строк охорони спадкового майна. Оплата розходів за рахунок спадкового майна.
5. Одержання свідоцтва про право на спадщину. Державна реєстрація права на спадщину.
6. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину та скасування права на спадщину.

Література: 1, 9, 14, 15.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення, та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. КПІЗ студенти виконують самостійно під керівництвом викладачів. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь, навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Варіанти КПІЗ з дисципліни «Спадкове право»

- Правове регулювання реалізації свободи заповіту.
- Роль спадкового договору у регулюванні відносин зі спадкового правонаступництва.
- Заповіт подружжя та спадковий договір з участю подружжя: порівняльний аналіз.
- Спадковий договір та договір довічного утримання: порівняльний аналіз.
- Спадкування квартир, будинків та інших об'єктів нерухомості.
- Спадкування частки спадкодавця у майні підприємницького товариства.
- Призначення виконавця заповіту як гарантія захисту прав та інтересів учасників спадкових правовідносин.
- Спадкове право України та зарубіжних країн: порівняльний аналіз.
- Спадкування за правом представлення та спадкова трансмісія: порівняльний аналіз.

Оцінка за КПІЗ є обов'язковим компонентом екзамену і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1.	Принципи спадково права.	8
2.	Спадкові правовідносини.	8
3.	Спадкування за законом у Цивільному кодексі України.	8
4.	Посвідчення заповіту.	8
5.	Недійсність заповіту.	8
6.	Заповідальний відказ як вид позадоговірного зобов'язання.	8
7.	Прийняття спадщини: історія розвитку та сучасне правове регулювання.	8
8.	Відповідальність спадкоємців перед кредиторами спадкодавця	8
9.	Охорона спадкового майна.	8
10.	Нотаріально-процесуальний порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.	8

11.	Спадкування речей, які обмеженні у обігу	8
12.	Спадкування заставленого майна.	8
13.	Тренінг	4
	Разом	100

8. Тренінг з дисципліни

Трeнінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу:

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. **Практична частина** реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. Право на обов'язкову частку у спадщині.
2. Наслідки порушення строку для прийняття спадщини.
3. Нотаріальний процесуальний порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Визначення кола спадкоємців.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі застосовуються лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; самостійна робота; виконання КПЗ.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Спадкове право» використовуються наступні засоби навчання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання виконання КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10.Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Спадкове право» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
	Ректорська контрольна робота	Підсумкова оцінка за КПІЗ	екзамен	
20%	20%	20%	40%	100%
тиждень	тиждень	тиждень		

Шкала оцінювання

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Науково-практичний коментар / В.Б. Авер'янов, О.В. Батанов, Ю.В. Баулін та ін.; Ред. кол. В.Я. Тацій, Ю.П. Битяк, Ю.М. Грошевой та ін. – Харків: Видавництво “Право”; К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003.- с 808.
2. Цивільний кодекс України : науково–практ. коментар / [Є. О. Харитоновна, Ю. Л.Бошицький, Р. О. Стефанчук та ін.] ; за заг. ред. Є. О. Харитоновна, О. І. Харитонової, Н. Ю. Голубевої. – К. : Правова єдність, 2008. – 740 с.
3. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними» від 6 листопада 2009 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 12.
4. Постанова Верховного Суду України від 22 грудня 1995 р.№ 20 (з наступними змінами) "Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності"// Постанови Пленуму Верховного Суду України (1995-1998).Правові позиції щодо розгляду судами окремих категорій цивільних справ. – К., 1998.-с. 26-33.

Література:

5. Кухарев О. Є. Спадкове право України : навч.-практ. посіб. / О. Є. Кухарев. – К. : Правова єдність : Алерта, 2013. – 328 с.

6. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Спадкове право. Академічний курс : підручник / З. В. Ромовська. – 2-ге вид., допов. – К. : Дакор, 2013. – 304 с.
7. Цивільне право : підручник : у 2 т. / за ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. – Х. : Право, 2011–2012. – Т. 1–2.
8. Аверина К. Н. Особенности правового регулирования брачно-семейных отношений, осложненных иностранным элементом / К. Н. Аверина // Международное право и международные организации. – 2012. – № 4. – С. 67–76.
9. Бородаенко А. А. Деятельность Международной комиссии гражданского состояния по обеспечению прав внебрачных детей / А. А. Бородаенко // Современное право. – 2011. – № 3. – С. 116–119.
10. Кернична С. Я. Правове регулювання спадкування та заповітів в європейському законодавстві / С. Я. Кернична // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – К., 2011. – Вип. 47. – С. 378–382.
11. Кисіль В. І. Спадкові відносини в сучасному міжнародному приватному праві / В. І. Кисіль // Право України. – 2013. – № 7. – С. 154–182.
12. Курдельчук Д. Міжнародне спадкування – це складно і просто / Д. Курдельчук, Т. Момонт // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2012. – № 1. – С. 193–196.
13. Курдельчук Д. Ще раз про деякі особливості міжнародного спадкування / Д. Курдельчук // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2011. – № 4. – С. 164–168.
14. О юрисдикции, применимом праве, признании и исполнении решений и принятии и применении аутентичных документов по вопросам наследования и о создании Европейского сертификата о наследовании : Регламент (ЕС) №650/2012 Европейского Парламента и Совета от 4 июля 2012 г. // Журнал международного частного права. – 2012. – № 4. – С. 34–92.
15. Шупінська О. В. Міжнародно-правове регулювання відносин власності при транскордонному спадкуванні / О. В. Шупінська // Університетські наукові записки / Хмельн. ун-т упр. та права. – Хмельницький, 2011. – Вип. 4. – С. 76–81.
16. Гончарова А.В. Цивільно-правові аномалії в спадковому праві України / А.В. Гончарова // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Випуск 6-1. Том 1. – С. 197-200.
17. Кобзар В.В. Актуальні питання правового регулювання спадкування за заповітом / В.В. Кобзар // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – Випуск 32. Том 2. – С. 45-48.
18. Кухарев, О. Є. Актуальні питання вирішення судами спорів про усунення від права на спадкування // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – 2017. – № 5. - С. 9-18. - [Режим доступу]: ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2086-9179>.